

KONGSVINGER KOMMUNE

Læringspolitisk strategi 2007 - 2010

VEDTATT I KOMMUNESTYRET 21.06.2007
REVIDERT I KOMMUNESTYRET 31.03.09, SAK 042/09

INNLEDNING.....	4
BARNEHAGE- OG SKOLEEIERERS ANSVAR.....	4
BARNEHAGE OG SKOLE = ETT LÆRINGSLØP.....	4
EN KOMMUNAL LÆRLINGSPOLITISK STRATEGI.....	4
FORUTSETNINGER.....	4
BYGNINGER OG UTSTYR.....	4
GODT LEDERSKAP.....	5
MYNDIGE MEDARBEIDERE.....	5
MEDARBEIDERNE KOMPETANSE.....	5
ØKONOMISKE RESSURSER.....	5
NASJONALE PLANER OG KVALITETSSYSTEMER.....	6
NY RAMMEPLAN FOR BARNEHAGEN.....	6
KVALITETSSYSTEM FOR BARNEHAGEN.....	6
KUNNSKAPSLØFTET FOR SKOLEN.....	6
KVALITETSSYSTEMET FOR SKOLEN.....	7
LOKALE FORHOLD.....	7
UTDANNINGSNIVÅ.....	7
ETNISKE MINORITETER.....	8
VOKSENOPLÆRING.....	8
KONGSVINGERSAMFUNNET.....	8
FRITT SKOLEVALG.....	8
RÅDGIVNINGSTJENESTEN I UNGDOMSSKOLENE.....	9
IKT I KONGSVINGERS BARNEHAGER OG SKOLER.....	9
KOMMUNALT STYRINGS- OG KVALITETSSYSTEM.....	9
FELLES VERDIGRUNNLAG.....	9
OVERORDNEDE MÅL.....	10
HOVEDMÅLSETTINGER.....	10
SUKSESSFÅKTORER.....	11
SUKSESSFÅKTOR 1: TILPASSET OPPLÆRING.....	11
MÅL.....	11
VIRKEMIDLER.....	11
RESULTATMÅL.....	12
SUKSESSFÅKTOR 2: SOSIAL KOMPETANSE HOS BARN OG UNGE.....	12
MÅL.....	12
VIRKEMIDLER.....	12
RESULTATMÅL.....	12
SUKSESSFÅKTOR 3: GRUNNLEGGENDE FERDIGHETER.....	12
MÅL.....	13
VIRKEMIDLER.....	13
RESULTATMÅL.....	13
SUKSESSFÅKTOR 4: DIGITALE VERKTØY.....	13
VIRKEMIDLER.....	13

RESULTATMÅL.....	13
SUKSESSFAKTOR 5: BARNES OG FORELDRES MEDINNFLYTELSE OG MEDVIRKNING.....	13
MÅL.....	14
VIRKEMIDLER.....	14
RESULTATMÅL.....	14
SUKSESSFAKTOR 6: SAMARBEID BARNEHAGE - SKOLE.....	14
MÅL.....	14
VIRKEMIDLER.....	14
RESULTATMÅL.....	15
SUKSESSFAKTOR 7: FAG- OG TIMEFORDELING.....	15
MÅL.....	15
RESULTATMÅL.....	15
SUKSESSFAKTOR 8: UTVIKLINGSARBEID I BARNEHAGER OG SKOLER....	15
MÅL.....	15
VIRKEMIDLER.....	16
RESULTATMÅL.....	16
FRAMDRIFTSPLAN.....	16
2007:.....	16
2008:.....	16
2009:.....	16
2010:.....	16
GJENNOMGÅENDE FOR HELE PERIODEN.....	17

Innledning

Barnehage- og skoleeiers ansvar

Kommunestyret er den formelle eieren av de kommunale barnehagene og grunnskolene i Kongsvinger. Kommunestyret har overordnet ansvar for at barnehagene og skolene gir kommunens innbyggere et best mulig tilbud, og myndighet til å fatte vedtak om:

- Overordnede utviklingsmål for barnehage og skole
- Budsjettrammer for den enkelte barnehage og skole
- Fag/timefordeling i grunnskolen
- Skoleruta
- Ordensreglement for skolene
- Kommunalt kvalitetssystem for barnehage og skole

Barnehage og skole = ett læringsløp

Barnehage og skole er deler av et felles, sammenhengende opplæringsløp. En læringsstrategi vil derfor inneholde føringer for *både* barnehage og grunnskole i et helhetlig perspektiv. Dette forutsetter et sterkt fokus på samarbeid mellom barnehage og skole. I tillegg til å realisere en felles kommunal læringsstrategi, skal hver enkelt barnehage og skole utvikle sin pedagogiske profil ut fra sitt lokale utgangspunkt.

En kommunal læringspolitisk strategi

En overordnet læringsstrategi for barnehager og skoler i Kongsvinger kommune skal:

1. beskrive verdigrunnlag og læringssyn
2. angi overordnede, felles mål
3. angi på hvilke måter resultater skal rapporteres
4. danne grunnlaget for kontinuerlig læring og utvikling hos de ansatte i skolene og barnehage

Forutsetninger for å kunne formulere verdigrunnlag og mål er innsikt i de generelle nasjonale og overordnede føringene og de spesifikke, lokale forhold som målene skal innrettes mot.

Forutsetninger

En overordnet læringsstrategi skal rettes mot tjenestetilbudet i kommunens barnehager og skoler. Verdigrunnlag, læringssyn og mål i strategidokumentet skal primært være rettet mot brukerne – kommunens barn og deres foresatte. Verdigrunnlaget og læringssynet må internaliseres i den enkelte barnehage/skole, i dette må de voksne vise vei. Men viktige forutsetninger for å arbeide målrettet med tjenestetilbudet ligger også i andre forhold:

Bygninger og utstyr

I Kongsvinger er det kun Marikollen barnehage og skole som er tilpasset moderne og fleksibel pedagogikk. En oppgradering og modernisering av øvrig bygningsmasse basert på universell utforming og de nasjonale føringene i rammeplanen og kunnskapsløftet vurderes som en sentral rammefaktor for å realisere læringsstrategien.

Tilsvarende gjelder lek- og læremateriell. Kommunens skoler har gode IKT-løsninger og arbeidet er i gang med å heve IKT-standarden i barnehagene. På IKT-området er utfordringene å ta utstyr og programmer i bruk i større grad. Når det gjelder andre typer lek- og læremateriell meldes det om store behov som forutsetninger for målrettet pedagogisk arbeid. I følge KOSTRA brukte Kongsvinger kommune mindre enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8 til inventar og utstyr i grunnskolen og på undervisningsmaterieill.

Godt lederskap

I Kongsvinger kommune har barnehagestyrere og rektorer totalansvar for driften i sin enhet. Dette krever tilpasning og lederutvikling. Barnehage- og skoleledere må i større grad identifisere seg med sin lederrolle knyttet til to-nivå modellen. Dette samsvarer med de mål og virkemidler som kommunens arbeidsgiverstrategi beskriver for utvikling av lederskap. Forskning på suksessfaktorer i forhold til å drive god barnehage/skole viser følgende:

- *"Kollektivt orienterte virksomheter lykkes bedre i å skape gode forutsetninger for læring."*(Thomas Nordahl 2005)
- *"Lærende organisasjoner trenger sterke og kraftfulle ledere"* (St.m 30 – Kultur for læring)

Det er Rådmannen som har ansvar for å gjennomføre målrettede tiltak for å utvikle lederskapet. Den enkelte leder har selv ansvar for sin personlige lederskapsutvikling og for å utøve lederskap i samsvar med de krav som stilles.

Myndige medarbeidere

Kongsvinger kommunes arbeidsgiverstrategi definerer også mål for medarbeiderskapet: Alle medarbeidere skal være myndige, brukerorienterte, handle trygt innenfor sitt ansvarsområde og ta ansvar for sin egen utvikling. Arbeidsgiverstrategien beskriver myndige medarbeidere slik:

- ✓ profesjonelle og rollebevisste
- ✓ engasjerte, ansvarsbevisste og løsningsorienterte
- ✓ selvstendige og kan ta beslutninger
- ✓ motiverte for å utvikle sin kompetanse
- ✓ deler aktivt sin kompetanse
- ✓ samarbeider godt med andre

Medarbeidernes kompetanse

Arbeidsoppgavene i barnehage og skole krever en kompetanse som består av flere komponenter der faglig kyndighet, evne til å formidle fag, evne til å organisere lek- og læringsarbeid og kunnskap om vurdering og veiledning står sentralt. Medarbeiderne må også ha flerkulturell kompetanse og kunnskap om barns ulike utgangspunkt og læringsstrategier.

Ansatte i barnehage og skole skal utvikle kompetanse i tråd med rammeplan og kunnskapsløftet, og skal ha kompetanse som sikrer barn tilpasset opplæring (TPO)

Økonomiske ressurser

Økonomiske ressurser på et forsvarlig nivå er en forutsetning for å drive god barnehage og skole. Kostra sammenligninger viser at vi ligger under gjennomsnittet i vår Kostragruppe, både for barnehage og skole..

I kommunens budsjettvedtak for budsjett 2007 står følgende mål: "Øke ressursbruken pr. elev i skolen opp mot gjennomsnittet for KOSTRA-gruppe 8." Målet er ikke nådd. Ressursøkning vil bli vurdert når kommunens økonomi er i balanse, foreløpig beregnet til år 2009.

Nasjonale planer og kvalitetssystemer

Regjeringen har som mål at Norge skal være en nasjon som ligger i teten internasjonalt når det gjelder ny teknologi, kunnskap og kompetanse. De nasjonale føringene for barnehage og skole består i vedtatte planverk og etablerte kvalitetssystemer. Det er fylkesmannens utdanningsavdeling som følger opp de statlige føringene og som utøver tilsyn og kontroll av barnehage- og skoleeier.

Både for barnehage og skole har Stortinget vedtatt nye, sentrale styringsdokumenter som er utgangspunktet for Kongsvinger kommunes læringspolitiske strategi. Begge sektorene har dessuten egne kvalitetssystemer som skal sikre at man til enhver tid har oversikt over de resultater som oppnås og dermed mulighet til å sette inn forbedringstiltak fra overordnet nivå.

Ny rammeplan for barnehagen

Ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver redegjør for barnehagens samfunnsmandat som består i å tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorgs- og læringsmiljø som er til barns beste. Barnehagen skal være både en pedagogisk virksomhet og et velferdstilbud for småbarnsforeldre.

Barnehagens innhold skal bygge på et helhetlig læringsyn, hvor omsorg, lek og læring er sentrale deler. Barnehagen skal gi barn grunnleggende kunnskap på en rekke sentrale og aktuelle områder:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknikk
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn
- Antall, rom og form

Planen gjør *læring* til et mer sentralt begrep enn i tidligere plan. Betydningen av å se barnets utvikling fra førskolealder til utgangen av videregående skole som en helhet understrekes fra flere hold. Et forsterket fokus på organiserte, skoleforberedende læringsaktiviteter gir nye rammer og rom for nytt innhold i barnehagen. Dette er en kurs- og kulturendring i norsk barnehagepolitikk, og kommunens barnehager må ta stilling til betydningen av dette i forhold til sine planer om drift og utvikling.

Kvalitetssystem for barnehagen

I forskrift til barnehageloven står det at barnehagen jevnlig og systematisk skal vurderes, beskrives, analyseres og fortolkes i forhold til kriterier gitt i barnehageloven, rammeplanen og eventuelle lokale retningslinjer og planer. Kongsvinger kommune har etablert et lokalt system for resultatvurdering og kvalitetsutvikling.

Kunnskapsløftet for skolen

Kunnskapsløftet er den nye reformen i grunnskolen og videregående opplæring. Reformen fører til en rekke endringer i skolens innhold, struktur og organisering fra første trinn i grunnskolen til siste trinn i videregående opplæring. Målet for

Kunnskapsløftet er at alle elever skal utvikle grunnleggende ferdigheter og kompetanse for å kunne ta aktivt del i kunnskapssamfunnet. Norsk skole er en inkluderende skole der det skal være plass for alle. Alle skal få de samme mulighetene til å utvikle sine evner. Kunnskapsløftet skal bidra til å sikre tilpasset opplæring for alle elever og legge økt vekt på læring. Reformen startet i august 2006. En av de viktigste endringene i norsk skole som følge av Kunnskapsløftet er at grunnleggende ferdigheter styrkes. Fem basisferdigheter skal være sentrale i alle fag:

- Utrykke seg muntlig
- Uttrykke seg skriftlig
- Lese
- Regne
- Bruk av digitale verktøy

Lese- og skrivopplæring vektlegges fra første årstrinn, og det er utarbeidet nye læreplaner i alle fag, med tydelige mål for elevenes kompetanse. I tillegg er fortsatt elevenes sosiale kompetanse, natur- og miljøvernholdninger og forståelse for andre kulturer sterkt vektlagt.

Fag- og timefordelingen er ny. Det er stor lokal valgfrihet når det gjelder arbeidsformer, læremateriell og organisering av opplæringen.

Kvalitetssystemet for skolen

Det er en sammenheng mellom kvaliteten på opplæringen og hvilket læringsutbytte elevene oppnår. Krav om kvalitetsvurdering i skolen er hjemlet i §2-1 i forskrift til opplæringsloven. Der står det at skoler jevnlig skal vurdere hvordan organisering, tilrettelegging og gjennomføring av opplæringen medvirker til å nå de målene som er fastsatt i den generelle delen av læreplanen og i læreplanene for fag. På bakgrunn av dette er det etablert et nasjonalt kvalitetssystem for skolen, i nettstedet "Skoleporten", som består av to obligatoriske elementer: Nasjonale prøver og elevundersøkelsen.

De nasjonale prøvene er en landsomfattende kartlegging av elevenes grunnleggende ferdigheter i de utvalgte fagene på enkelte årstrinn i grunnskolen. Prøvene er obligatoriske og vil gi informasjon til eleven, foresatte, læreren og skolelederen slik at det pedagogiske arbeidet kan utvikles og forbedres.

Elevundersøkelsen er en nettbasert spørreundersøkelse hvor elever skal få si sin mening om forhold som er viktige for å lære og trives på skolen. Skoleeier er pålagt å gjennomføre Elevundersøkelsen hvert år på 7. trinn, 10. trinn og på Vg1 i vårsemesteret. I Kongsvinger skal elevene på alle trinn fra 5. – 10 delta i undersøkelsen. Kongsvinger kommune har etablert eget virksomhetsbasert vurderingssystem som bygger på de nasjonale føringene. (Vedlegg nr 1)

Lokale forhold

Utdanningsnivå

Både i Norge og Sverige har det gjennom de siste årene vært gjennomført nye store studier omkring utdanning og ulikhet (Nordli Hansen 1999, 2003, Broady m. fl. 2000). En overordnet konklusjon kan sammenfattes slik: *Utbyggingen av utdanningssystemet har ikke bidratt nevneverdig til sosial utjevning* (Nordli Hansen & Mastekaasa 2003).

Det samme kan sies om innvandrerbakgrunn. Gapet mellom majoritets- og minoritetsspråklige elever i forhold til skoleprestasjoner øker. Forskingen peker altså i samme retning; utdanningssystemet sementerer ulikhet i forhold til sosial og etnisk

bakgrunn og viser at elevenes muligheter ikke er likt fordelt, de er tvert i mot systematisk ulikt fordelt.

Tabellen nedenfor viser prosentvis fordeling av utdanningsnivået for personer 16 år og over, for Kongsvinger kommune og for Norge som helhet pr 1. oktober 2005.

	Grunnskole	Videregående skole	Universitet-høyskole
Kongsvinger	42,3	40,6	17,1
Norge	32,8	42,4	24,8

Flere enn gjennomsnittet for hele landet har kun grunnskole, omtrent like mange har videregående utdanning, og færre har utdanning på universitets-høyskolenivå. Ifølge forskningsresultatene det er referert til over, er det fare for at dette mønsteret vil gjenta seg. Ungdom i Kongsvinger har derfor en større risiko for å falle utenfor arbeidsmarkedet enn ungdom andre steder. Å arbeide for å utjevne disse ulikhetene må være et av hovedmålene med kommunens satsing på barn og unge.

Etniske minoriteter

En rekke barn har et annet morsmål enn norsk og lærer norsk som andrespråk i barnehagen. Et godt utviklet morsmål er en grunnleggende forutsetning for den videre utviklingen, også når det gjelder skriftspråk og leseforståelse.

Tall fra SSB viser at Kongsvinger i 2004 hadde 5,5% ikke-vestlige og 1,9% vestlige innvandrere i bosettingen. Kongsvinger har forholdsmessig større andel innvandrere i befolkningen enn landsgjennomsnittet.

Minoritetsspråklige barn deltar som regel mindre i innholdet i barnehagen, dette forklares i hovedsak med manglende språkforståelse. Barnehagen bør i større grad bli innfallsporten for å få flere minoritetsspråklige barn tidlig i gang med viktig språkstimulering.

Voksenopplæring

Opplæringsloven forutsetter at Kongsvinger kommune tilbyr grunnskoleopplæring for voksne til dem som av ulike årsaker har krav på dette. Et godt voksenopplæringstilbud vil kunne gi viktige bidrag til å styrke utdanningsnivået i befolkningen.

Kongsvingersamfunnet

Kommunens barnehager og skoler har muligheter og kompetanse, gitt tilstrekkelige ressurser, til å bidra til en systematisk språkvurdering ved helsestasjonen og til å tilby mange nok barnehageplasser med god kvalitet, slik at det enkelte barn møter skolen med et best mulig utgangspunkt. Skolen kan gjennom høyere forventninger til læring bidra gjennom systematisk læringsarbeide til å gi alle elever tilstrekkelig grunnleggende ferdigheter fra grunnskolen. På denne måten kan de møte videregående opplæring på en best mulig måte, og bli vinnere på fremtidens arbeidsmarked.

Fritt skolevalg

Skolebytte for elever i Kongsvinger-skolen, følger Opplæringslovens § 8.1. Det søkes til mottakene skole der vedtaket fattes.

Rådgivningstjenesten i ungdomsskolene

Økt fokus på rådgivningstjenesten i skolen er et nødvendig virkemiddel for å realisere målene i Kunnskapsløftet. Elevene er best tjent med at den sosialpedagogiske og den fag- og yrkesveiledende delen sees i sammenheng.

Rådgivningstjenestens oppgaver

Rådgivningstjenestens oppgaver kan deles i to kategorier; karriereveiledning og i sosialpedagogiske oppgaver. Rådgiveren har både koordinerings-, informasjons- og veiledningsoppgaver. Rådgivingen skal i størst mulig grad være rettet mot den enkelte elev.

En god rådgivning i skolen bidrar til at elevene får

- bedre muligheter til å realisere egne evner og anlegg
- et sikrere utdannings- og yrkesvalg
- mindre frafall og forsinkelser i utdanningsløpet

Både innen det sosialpedagogiske området og i skjæringspunktet mellom utdanning og arbeidsliv er det mange interesser. Derfor må rådgiverne ha kompetanse på feltet og være oppdaterte for å ivareta sine oppgaver. Det er viktig at fokuset er rettet på eleven og elevens muligheter.

IKT i Kongsvingers barnehager og skoler

I 2004 ble prosjekt IKT-skole innledet, med mål om å oppnå en tetthet på antall dataarbeidsplasser på 1:3 for elevene og tilsvarende for medarbeiderne. Pr oktober 2006 var det 650 elevterminaler delt på 2100 elever. I 2006 er et IKT-prosjekt i gang også for barnehagene. Kommunen har investert ca kr 8 millioner i perioden for å gi barnehager og skoler datautstyr og programvare på det nivå som moderne opplæringsinstitusjoner har behov for. Satsingen er med sin universelle modell unik og gir et enestående utgangspunkt for å ta i bruk IKT, som det grunnleggende verktøy Kunnskapsløftets læreplaner forutsetter. Det ligger til rette for å gi alle barn helhetlig digital kompetanse gjennom å bruke IKT som et pedagogisk verktøy i barnehager og skoler.

Kommunalt styrings- og kvalitetssystem

Kongsvinger kommune er i ferd med å innføre dialogbasert styringssystem (DBS) for alle enheter. Innføringen av dette skal knyttes tett opp til kvalitetssystemet for barnehager og skoler. (Vedlegg nr 1)

Den enkelte enhets vurdering av sin måloppnåelse skal omfatte opplæringsstedets samlede mål, dvs. målene i generell del av læreplanen samt målene i den enkelte læreplan for fag, knyttet opp imot det kommunale styringssystemet. Dette kalles også virksomhetsbasert vurdering. I Kongsvingers kvalitetssystem løftes dette fokuset frem – tid til refleksjon rundt barnehagens/skolens virksomhet og resultater står sentralt.

Felles verdigrunnlag

All virksomhet i barnehage og skole må ta utgangspunkt i Kongsvinger kommunes verdigrunnlag:

LIVET

Livsglede - inkludering – verdsetting - engasjement - troverdighet

Men arbeidet med barn og unge trenger et tilpasset verdigrunnlag som kan ivareta barns sterke og naturlige evner til livsutfoldelse, fellesskap og læring, samtidig som det

gjenspeiler barns og unges rolle som framtidens samfunnsbyggere. Verdigrunnlaget for alt arbeid med barn og unge i Kongsvinger er:

*Kongsvinger kommunes barn og unge er
uunnværlige, verdsatte og respekterte*

Overordnede mål

Den viktigste oppgaven til barnehager og skoler i Kongsvinger er å skape forutsetninger for hver elev, slik at Kunnskapsløftets læringsmål for 10. årstrinn nås som grunnlag for fortsatt læring. For å oppnå dette er det barnehagers og skolars oppgave å se til at hvert barn opplever trygghet, trivsel og læringslyst. Det skal gis muligheter for medinnflytelse og medvirkning i barnehagens og skolens arbeid for både elever og foreldre.

Det overordnede, felles verdigrunnlaget for barnehager og skoler i Kongsvinger bygger på:

- Ny rammeplan for barnehager og krav til kvalitetsvurdering i barnehageloven
- Kunnskapsløftet og krav til kvalitetsvurdering i opplæringsloven
- Spesielle forhold i lokalsamfunnet Kongsvinger
- Verdigrunnlaget for kommunen og for arbeidet med barn og unge
- Bygnings- og utstyrmessige forutsetninger
- Godt lederskap og medarbeiderskap
- Faglig kompetanse og medarbeiderskap.

Hovedmålsettinger

Læringsutbytte:

Barn som har gått i Kongsvingers barnehager og skoler skal ha gode grunnleggende ferdigheter og være vinnere på framtidens arbeidsmarked.

Sosial kompetanse

De skal kunne samarbeide i team med ulike språk, kulturer, etnisitet, religioner, alderssammensetninger og kjønn. De skal ha gode kunnskaper, høy sosial kompetanse og god helse.

Samarbeid

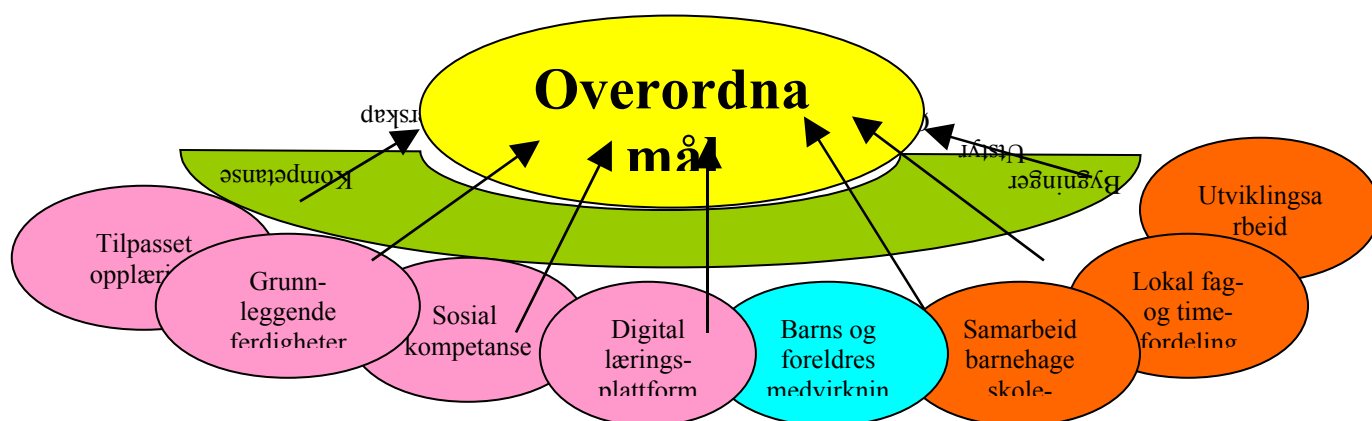
Det skal være et helhetssyn på ressurser rundt barns utvikling og læring gjennom samarbeid mellom barnehage, skole, kultur-fritid og andre private og offentlige instanser som har oppgaver knyttet til barn og unge.

Barn og foreldre skal ha reell mulighet for innflytelse på læringsarbeid faglig og sosialt.

Suksessfaktorer

Kongsvinger kommune ønsker i perioden 2007-2010 å fokusere på en rekke tiltaksområder for å virkeliggjøre et av skoleeiers hovedsatsingsområder: "Satse på barn og unge." gjennom å virkeliggjøre visjonen i vårt verdigrunnlag:

Kongsvinger kommunes barn og unge er uunnværlige, verdsatte og respekterte.

Suksessfaktorene ligger innenfor tre hovedområder:

- Barna og deres læringsmuligheter
- Brukermedvirkning
- Interne forhold som organisering, samarbeid, utvikling

Suksessfaktor 1: Tilpasset opplæring

Kunnskapsløftet retter et spesielt fokus mot den enkelte elev og tilpasset opplæring for alle med krav om at undervisningen må tilpasses ikke bare fag og stoff, men også alderstrinn, utviklingsnivå, den enkelte elev og den sammensatte gruppe. Barnehageloven har tilsvarende bestemmelser for å ivareta det enkelte barns forutsetninger.

Behovet for spesiell tilrettelegging og spesielle tiltak har vært høyt i Kongsvinger. Det er ønskelig å møte dette behovet i størst mulig grad gjennom tilpasset opplæring. God tilrettelagt tilpasset opplæring vil gi barna i Kongsvinger gode grunnleggende ferdigheter. Ved å la dette være det bærende prinsipp i opplæringsvirksomheten gis det enkelte barn optimale muligheter til læring og utvikling. Mange barn vil fortsatt trenge spesialundervisning. Barnehager og skoler bør gjennom fokuset på tilpasset opplæring også styrke sin spesialpedagogiske kompetanse

Mål

Tilpasset opplæring skal være grunnleggende prinsipp for barnehager og skoler i Kongsvinger.

Virkemidler

- Alle barn i Kongsvinger har krav på en individuelt tilrettelagt opplæring. Denne opplæringen skal skje i nært samarbeid mellom barn, foreldre og lærere. Tilretteleggingen har et langsiktig og et kortsiktig perspektiv og vurderes hver termin gjennom utviklingssamtaler.

- Normalt bør alle lærere med 100% stilling være kontaktlærere.
- Mappemetodikk
- Samarbeid barnehage-barneskole-ungdomsskole-videregående skole i forbindelse med overganger
- Samarbeid med GPPS

Resultatmål

- Dokumentasjon om tilpasset opplæring knyttet til det enkelte barn foreligger i form av digitalisert mappemetodikk.
- Planer for overgangene mellom de ulike læringsarenaene er vedtatt og tatt i bruk.

Suksessfaktor 2: Sosial kompetanse hos barn og unge

Barnekonvensjonen, barnehageloven, rammeplan for barnehagen, opplæringsloven, forskrift om miljørettet helsevern i barnehage og skole gir forpliktelser og rettigheter knyttet til barns og unges lærings- og oppvekstmiljø.

Styrking av den sosiale kompetansen hos barn og unge er en viktig faktor for å motvirke utvikling av problemadferd som kriminalitet, vold, diskriminering og mobbing.

Mål

Barn i Kongsvingers barnehager og skoler skal kunne samarbeide i team med ulike språk, kulturer, etnisitet, religioner, alderssammensetninger og kjønn. De skal ha gode kunnskaper, høy sosial kompetanse og god helse. Barnehager og skoler skal være mobbefrie.

Virkemidler

- Lokalt forankrede planer for arbeidet med sosial kompetanse
- Delta i demokratiske prosesser
- Øving i ulike former for samhandlings- og problem- og konflikthåndtering
- "Hjertevekst" og "Give me five" er eksempler på metoder som kan benyttes.
- ART (Aggression Replacement training) er en metode Kongsvinger kommune bruker i sitt arbeide med å styrke barn og unges sosiale kompetanse.

Resultatmål

- Minimum 2 ART instruktører på hver skole
- Felles kommunale læringsmål i sosial kompetanse for alle trinn i skolen er vedtatt og tatt i bruk.

Suksessfaktor 3: Grunnleggende ferdigheter

Kongsvinger har en kommunal plan for lese- og skriveopplæring. Planen for 1.-2.trinn ble vedtatt i oppvekstutvalget i 2002, mens planen for 3.-4.trinn ble vedtatt i 2004. Planene er forpliktende og skal følges av alle som har ansvar for lese- og skriveopplæring på de aktuelle årstrinnene. Det positive med felles lese- og skriveopplæringsplaner er mulighet for vurdering av læringsutbyttet uavhengig av skole, kompetansenettverk og felles kultur både blant medarbeidere og elever.

Mål

Barn som har gått i Kongsvingers barnehager og skoler skal ha gode grunnleggende ferdigheter og være vinnere på framtidens arbeidsmarked.

Virkemidler

- TRAS brukes som felles kartleggingsverktøy for tilpasset opplæring/språklig stimulering i barnehagene
- Felles kommunale planer for lese- og skriveopplæring, basisfagene og digitale ferdigheter. I disse planene må den grunnleggende kartleggingskompetansen styrkes slik at kommunen har et godt system for å gjennomføre god tilpasset opplæring.

Resultatmål

- TRAS brukes aktivt av alle barnehagene
- Felles kommunale planer for arbeidet med basisfagene inneholdende lese- og skriveopplæring er utarbeidet og tatt i bruk
- Standpunktarakter og eksamenskarakter gjennomsnittet for Kongsvingerskolene samlet bør ligge på landsgjennomsnittet.

Suksessfaktor 4: Digitale verktøy

Det er viktig å understreke at det ikke er de digitale verktøyene i seg selv som er det interessante, men måten de blir brukt på i det pedagogiske arbeidet. Personalets kunnskaper, ferdigheter, holdninger, kjønn og alder preger innstillingen til digitale verktøy generelt. Personalets syn på barn og barndom får konsekvenser for hvordan de ser på digitale verktøy som en del av livet i barnehagen/skolen.

Mål

Digitale verktøy og bruken av disse skal være et grunnleggende element i all opplæringsvirksomhet i Kongsvingers barnehager og skoler. Foresatte skal kunne nytte IKT i samarbeid og informasjon med barnehage og skole.

Virkemidler

- Etablere felles kommunal digital læringsstrategi
- Etablere faglig-administrativt system med internettløsning for foresatte

Resultatmål

- Den kommunale digitale læringsstrategien er vedtatt og brukes aktivt, som et grunnleggende verktøy i opplæringen, i alle barnehager og skoler
- Barnehagene og skolenes administrative fagsystem er webbaseret og tilgjengelig for brukerne

Suksessfaktor 5: Barns og foreldres medinnflytelse og medvirkning

Foreldrene/de foresatte har hovedansvaret for egne barn og de har stor betydning for barnas motivasjon og læringsutbytte. Samarbeidet mellom barnehage/skole og hjem er sentralt både i forhold til å skape gode trivsels- og læringsvilkår for det enkelte barn og et godt miljø i gruppen og i barnehagen/på skolen.

En forutsetning for godt samarbeid er god kommunikasjon. I samarbeidet vil gjensidig kommunikasjon om elevenes faglige og sosiale utvikling og deres trivsel stå sentralt.

Samarbeid mellom barnehagen/skolen og hjemmet er et gjensidig ansvar, men barnehagen og skolen skal ta initiativ og legge til rette for samarbeidet.

Mål

Barn og foreldre skal ha reell mulighet for innflytelse på læringsarbeid faglig og sosialt.

Virkemidler

- Opprettelse av brukerråd for barnehager og skoler med representanter for barn og foreldre
- Informasjonstiltak
- Foreldremøter minst 2 ganger pr år
- Foreldresamtaler/utviklingssamtaler minst 2 ganger pr år, flere ved spesielle behov.
- Elevsamtaler minst 2 ganger pr år, flere ved spesielle behov.

Resultatmål

- Antall elevsamtaler/foreldremøter holdes slik det forventes, med 100% fremmøte
- Minimum 80% fremmøte på foreldremøter
- Barnehagene/skolenes hjemmesider benyttes aktivt i informasjons og kommunikasjonsarbeidet

Suksessfaktor 6: Samarbeid barnehage - skole

Overgangen fra barnehage til skole, og overgangene mellom skoleslagene er viktige begivenheter i et barns liv. Kvaliteten på samarbeidet mellom de ulike læringsarenaene kan være avgjørende for læringsmulighetene for det enkelte barn.

Mål

Det skal være et helhetssyn på ressurser rundt barns utvikling og læring gjennom samarbeid mellom barnehage, skole, kultur-fritid og andre private og offentlige instanser som har oppgaver knyttet til barn og unge.

Virkemidler

- Felles, kommunal aktivitetsplan knyttet til overgangene
- Informasjons- og veiledningstilbud til foreldre før overgang til nytt læringsarena
- Forberedende aktiviteter knyttet til det enkelte barn og årstrinn
- Kartlegging av barn med spesielle behov og avklaring av ansvar
- Plan for programfag for overgangen til videregående skole

Resultatmål

- Felles kommunal aktivitetsplan for overgangene mellom de ulike læringsarenaene er utarbeidet og tatt i bruk
- Rutiner for kartlegging av barn med spesielle behov inngår som en del av den kommunale aktivitetsplanen
- Etablert samarbeide med de videregående skolene om overgangsutfordringer, frafallprosent og programfag

Suksessfaktor 7: Fag- og timefordeling

Skolene i Kongsvinger er egne resultatenheter, i dette ligger en målsetting om at skolene får utvikle sitt særpreg. Et vedtak knyttet til fag- og timefordeling kan sikre den enkelte skole et tilstrekkelig organisatorisk handlingsrom til å videreutvikle egen pedagogisk profil.

Mål

- Fag- og timefordelingen skal sikre den enkelte skole organisatorisk handlingsrom. På den måten vil fag- og timefordelingen kunne anvendes som et verktøy i utviklingen av den enkelte skoles pedagogiske profil.

Resultatmål

- Fagfordelingen følger utdanningsdirektoratets retningslinjer. Skolene i Kongsvinger gis anledning til å flytte 2 uketimer fra mellomtrinnet til småskoletrinnet (25t/uke for alle på barnetrinnet).

Suksessfaktor 8: Utviklingsarbeid i barnehager og skoler

Kongsvinger kommunens styringssystem baserer seg på den lærende organisasjons prinsipper. Utviklingsarbeid krever systematisk og kontinuerlig arbeid slik at det utvikles en kultur for å kunne ivareta utfordringer og optimalisere den enkelte enhets læringsarbeid på en best mulig måte. Utviklingsarbeidet er en forutsetning for å drive barnehage/skole med god kvalitet, og en viktig faktor knyttet mot det enkelte barns individuelle utviklingsmuligheter. Utviklingsarbeidet kan inngå som en del av de overordnede satsingsområdene skoleeier vedtar, eller ha en lokal tilknytning for å utvikle egen enhet.

“Det er en sterk sammenheng mellom ledelse og skolens utviklingsorientering, noe som viser at hva lederen gjør, har stor betydning for hvordan skolen oppleves av de som jobber der.” (Gunn Imsen, 2003:Skolemiljø,læringsmiljø og elevutbytte.(NTNU))

Utviklingsprogrammer og kvalitetsarbeid har verdi kun når de får virkning for praksis – og dermed når fram til barna.

Mål

Barnehagene og skolene skal hver for seg og/eller i samarbeid med andre ta initiativ til å drive pedagogisk utviklingsarbeid. Arbeidet skal virke fremmende på læringsmiljøet. Alle enhetene skal tydeliggjøre et kollektivt ansvar for utviklingsarbeidet, slik at dette bidrar til en kollektiv forståelse for den enkelte enhets pedagogiske profil.

Virkemidler

- Hver enhet skal i løpet av planperioden igangsette/delta i minst ett større utviklingsprosjekt som involverer flesteparten av de ansatte og av barna/elevne

For å kunne ivareta ideen om å lære av hverandres aktiviteter skal hvert utviklingsprosjekt som settes i gang:

- ha egen prosjektledelse
- ha klare mål
- være tids- og ressursavgrenset
- evalueres
- ha en strategi for endring av den pedagogiske virksomheten og formidling til enhetens interesser

Resultatmål

- Barnehage/skoleeier har vedtatt ett felles utviklingsområde for planperioden
- Den enkelte barnehage/skole kan fremvise sin utviklingsstrategi og resultater fra tidligere utviklingsprosjekt.

Framdriftsplan

En forutsetning for å lykkes med overordnede strategier og lokale utviklingsplaner er at det gjennomføres grundige planrelaterte implementeringsprosesser i den enkelte enhet. Dette er et lederansvar. Det er verken mulig eller fornuftig å arbeide for måloppnåelse på alle områdene samtidig. Målene må fordeles over planperioden, og er da i seg selv en overordnet utviklingsplan for driften av barnehagene og skolene i Kongsvinger. Alle målene krever nye planprosesser, ikke minst fordi flere av målene er kostnadskrevenne.

2007:

- Innføring og iverksettelse av lokalt vedtatt kvalitetssystem for barnehager og skoler, tett knyttet opp imot kommunens dialogbaserte styringssystem
- Suksessfaktor 4: Digitale verktøy.
- Suksessfaktor 7: Fag- og timefordeling - avklare vår modell

2008:

Suksessfaktor 1: Tilpasset opplæring

Suksessfaktor 2: Sosial kompetanse hos barn og unge

Suksessfaktor 5: Barns og foreldres medinnflytelse og medvirkning

2009:

Suksessfaktor 3: Grunnleggende ferdigheter

Suksessfaktor 6: Samarbeid barnehage-skole

Etablere grunnskoletilbud for voksne

2010:

Grundig evaluering av planarbeidet med blick mot strategiens rullering.

Gjennomgående for hele perioden.

Suksessfaktor 8: Utviklingsarbeid i barnehage og skole
Strategien evalueres og justeres årlig.